

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy
(druk nr 407)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Zasadniczym celem nowelizacji jest włączenie do materii ustawy – Kodeks karny wykonawczy przepisów dotyczących umieszczania osób tymczasowo aresztowanych i skazanych w wydzielonych pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych. Potrzeba taka zaistniała ze względu na to, że dotychczasowe rozwiązania prawne regulujące tę kwestię (art. 251-254 przepisów przejściowych k.k.w.) przestały obowiązywać w dniu 1 września 2008 r.

Wprowadzane przepisy ustanawiają wyjątek od zasady, że karę pozbawienia wolności wykonuje się w zakładach karnych, a tymczasowe aresztowanie w aresztach śledczych.

Uchwalona ustawa zmierza do dodania w Kodeksie karnym wykonawczym nowego rozdziału XVa, który stanowi o umieszczaniu tymczasowo aresztowanych i skazanych odbywających karę pozbawienia wolności, w wydzielonych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych w wypadkach, gdy:

- konwojowanie z innej miejscowości, w związku z udziałem w czynności sądowej łączyłoby się z nadmiernymi trudnościami lub kosztami,
- zaistniała przeszkoda uniemożliwiająca konwojowanie,
- taka potrzeba wynika ze względów humanitarnych,
- zaistniała przeszkoda uniemożliwiająca doprowadzenie lub przyjęcie (osób wyżej wskazanych) do aresztu śledczego lub zakładu karnego,
- doszło do nieprzewidzianego lądowania podczas przewozu drogą powietrzną lub nieprzewidzianej przerwy w przewozie inną drogą osoby dostarczanej na zasadach określonych w Rzymskim Statucie Międzynarodowego Trybunału Karnego.

Umieszczenie w przypadku, o którym mowa w art. 223b § 1 (wskazane wyżej w tiret pierwsze) zarządza prezes sądu rozpoznającego sprawę i może ono trwać do trzech dni. Zarządzenie to jest zaskarżalne do sądu odwoławczego.

W pozostałych przypadkach umieszczenie osób tymczasowo aresztowanych i skazanych w wydzielonych pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych następuje na czas trwania przeszkody, a gdy taka potrzeba wynikła ze względów humanitarnych umieszczenie nie może trwać dłużej niż 8 godzin. Decyzję o umieszczeniu podejmuje dowódca konwoju, a w przypadkach, o których mowa w art. 223d § 2 (przypadki wskazane wyżej w tiret czwarte i piąte) odpowiednio komendant lub kierownik jednostki Policji, Straży Granicznej, ABW, CBA lub Żandarmerii Wojskowej.

Ustawa wprowadza zasadę, że wobec osób tymczasowo aresztowanych i skazanych czasowo umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące wykonywania tymczasowego aresztowania i kary pozbawienia wolności oraz, że wobec osób umieszczonych w związku z przeszkodą w konwoju nie można przeprowadzać czynności procesowych.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt niniejszej ustawy został wniesiony do Sejmu przez Radę Ministrów w dniu 20 października 2008 r.

Po I czytaniu, które miało miejsce na 28 posiedzeniu Sejmu w dniu 5 listopada 2008 r., stał się przedmiotem prac sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach. W efekcie prac Komisji wniesiono poprawki, spośród których najważniejsze to te które spowodowały, że wprowadzane przepisy uzyskały formę nowego rozdziału; usunięto także możliwość umieszczania osób tymczasowo aresztowanych i skazanych w aresztach garnizonowych. W trakcie II czytania nie przedstawiono propozycji zmian, wobec czego Sejm przystąpił niezwłocznie do III czytania. Ustawa została uchwalona przez Sejm w dniu 19 grudnia 2008 r.

III. Uwagi szczegółowe

1. W tytule dodawanego rozdziału XVa ustawodawca wskazuje na możliwość umieszczania tymczasowo aresztowanych i skazanych "w wydzielonych pomieszczeniach lub pomieszczeniach dla osób zatrzymanych". Z takiego brzmienia przepisu można wnioskować, że będą dwa rodzaje pomieszczeń, w których będzie można umieszczać te osoby. Tymczasem w przepisach poniżej mowa jest jedynie o "wydzielonych

pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych". Projekt ustawy przewidywał umieszczanie tymczasowo aresztowanych i skazanych również w aresztach garnizonowych stąd być może sformułowanie tytułu dodawanego rozdziału. W trakcie prac komisji sejmowej usunięto jednak z treści przepisu art. 223b § 1 "areszty garnizonowe" i obecnie zaistniała potrzeba wyjaśnienia prawidłowości brzmienia tytułu rozdziału.

Propozycja poprawki:

- w tytule rozdziału XVa skreśla się wyrazy "lub pomieszczeniach";

2. Przepisy art. 223b § 1 oraz art. 223d § 1 przewidują odrębne podstawy umieszczania tymczasowo aresztowanych i skazanych w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych. Przepis art. 223d § 3 odsyła do pomieszczeń "*o których mowa w § 1*", a nie "*o których mowa w art. 223b § 1*", co sugeruje, że są to inne pomieszczenia. W tej sytuacji należy rozważyć czy słusznym jest zawarte w przepisie art. 223e odesłanie jedynie do pomieszczeń, o których mowa w art. 223b § 1 oraz czy gwarancje procesowe zawarte w art. 223e oraz upoważnienie do wydania aktu wykonawczego dotyczą pomieszczeń, o których mowa w art. 223d § 1.

Propozycja poprawki:

- w art. 223d w § 1 po wyrazie "zatrzymanych," dodaje się wyrazy "o którym mowa w art. 223b § 1,".

Beata Mandylis

Główny legislator